

לפני: כבוד הרשם רון גולדשטיין **תאריך הגשה: 1 נובמבר 2021**

המערער: ליאון (אריק) שנקלר

נגד

המשיבים: 1. משטרת ישראל

2. יחידת חופש המידע של משטרת ישראל

3. מפכ"ל המשטרה (בדימוס) רב ניצב רוני אלשייך

כולם באמצעות מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה – הגברת,
עו"ד, דניאל מארקס

תגובת המערער לבקשה לשינוי הסדר הדיוני מיום 22.10.2021 של המשיבים

כשאין הליך הוגן – אין הכרעת דין הוגנת

אני, כרגיל, מתנגד לקבלת בקשת המשיבים לשינוי נוסף בסדר הדיוני.

נימוקיי ידועים וברורים.

ד"ר דוד מינץ הפנה לתקנות סדר הדין האזרחי, ואני מבקש לצטט מהם:

” חלק א': עקרונות יסוד

מטרות התקנות תק' (מס' 2) תש"ף-2020

1. מטרת תקנות סדר הדין האזרחי הן לקבוע סדר דין לניהול ההליכים האזרחיים בבית המשפט, ליצור ודאות דיונית, למנוע שרירותיות ולהגשים את העקרונות החוקתיים העומדים ביסודו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, כדי להגיע לחקר האמת, ולהשיג תוצאה נכונה ופתרון צודק של הסכסוך.

הליך שיפוטי ראוי והוגן

2. הליך שיפוטי ראוי והוגן מתקיים במערכת שיפוטית עצמאית ובלתי תלויה שהוקמה לפי דין, נגישה לציבור, מקיימת דיון לפי כללי הצדק הטבעי, מכריעה בתוך זמן סביר על יסוד הטענות ההדדיות המובאות לפנייה, מנהלת את ההליך ופוסקת בו באופן שוויוני, מידתי ויעיל ומנמקת את החלטותיה.

ניהול המשפט וחובת בעלי הדין

3. (א) בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוטי לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליזום, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן.
(ב) חובת בעלי הדין ובאי כוחם היא לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי תקנות אלה, וכן לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית, ובכלל זה העמדת הפלוגות האמיתיות שבמחלוקת בין בעלי הדין, מיקודן, בירורן והכרעה בהן.

שימוש לרעה בהליך השיפוטי

4. לא יעשה בעל דין או בא כוחו שימוש לרעה בהליכי משפט ובכלל זאת פעולה בהליך שמטרתה או תוצאתה לשבשו, להשהותו או להטריד בעל דין, לרבות פעולה בלתי מידתית לאופי הדיון, לעלותו או למורכבותו.

איזון אינטרסים

5. בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" – נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי.

אופן יישום עקרונות היסוד בתקנות אלה תק' תשפ"א-2020

א. עקרונות היסוד שבחלק זה ישמשו את בית המשפט בהפעילו את שיקול דעתו לפי תקנות אלה או לפי כל חיקוק אחר המפנה אליהן.

המשיבים אינם מעוניינים להמציא את דו"ח הביקורת הפנימית הנוגע לחקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל.

כאמור, ואני מקווה שאתה, מר גולדשטיין, יודע זאת, הרי, שטענת ההגנה הראשית של רומן זדורוב היא: אין ממצאים פורנזיים ביולוגיים, בזירה או מחוץ לזירה, הקושרים את רומן זדורוב לזירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל כי רומן זדורוב לא היה בזירת הרצח.

הביקורת הפנימית חייבת לבדוק את השימוש שנעשה בממצאים פורנזיים למציאת החשוד ולביסוס אשמתו. הביקורת הפנימית צריכה לדון גם בפתחות המחשבתית של חוקרי המשטרה אל מול נעילה מחשבתית שלהם.

פרופסור דנציגר קובע בהכרעת דינו את העובדות הבאות, ושים לב, מר גולדשטיין, שאין מחלוקת בין הצדדים לגבי עובדות אלו (סעיף 291 להכרעת דינו): "אין חולק

כי בזירה לא נמצאו ממצאים פיזיים-אובייקטיביים הקושרים את המערער לרצח".

עצם קיומה של עובדה זו, מעיד שהרשעתו של רומן זדורוב נשענת על דיבורים, על הודאותיו, על ידיעתו פרטים מוכמנים, על שקריו, אבל, לא על אף ממצא פורנזי.

אני מבקש לעשות הכרה עם מילה לועזית: "קונקלוסיבי". התרגום של אתר morfix.com למילה זו הוא: "מכריע, פסקני, חותך, נחרץ, שאין עליו עוררין, שלא ניתן להפריך אותו".

מה לומד חוקר משטרה בהכשרה שלו לגבי ממצאים פורנזיים? לגבי ממצאים פורנזיים קונקלוסיביים? איך נעשה בהם שימוש?

ברשותך, מר גולדשטיין, בוא נסתכל רגע, על ממצא פורנזי קונקלוסיבי – שמשמעו ממצא פורנזי המצביע על מבצע העבירה באופן מוחלט.

הרצח ומעשה הסדום של נועה אייל ז"ל קרה ב- 22 לפברואר 1998. לקח למשטרה כ- 16 שנים עד שנמצאה התאמה בין הממצא הפורנזי הקונקלוסיבי שהיה בגופתה של נועה אייל ז"ל לממצאי הדני"א של הרוצח שלה, דניאל נחמני.

לא הביאה המשטרה, אף חשוד שטען שהוא הרוצח וסוטה המין, שידע פרטים מוכמנים ושאר סיפורים, אלא, כפי שצריך, הביאה המשטרה חשוד שיש התאמה פורנזית בינו ובין הממצא הפורנזי הקונקלוסיבי. למרות שלא הודה, הורשע דניאל נחמני ברצח ובמעשה הסדום.

"חף מפשע" הוא ספר של ג'ון גרישם ועליו מבוססת גם סדרה טלוויזיונית בנטפליקס, באותו השם. גם הספר וגם הסדרה מומלצים לקריאה וצפייה.

הספר והסדרה, מספרים את סיפורו של רון ויליאמסון שהורשע ב- 1988 ברצח ובאונס של דברה סו קרטור, בעיירה איידא שבמדינת אוקלהומה.

רון ויליאמסון הורשע לאחר שהודה ברצח ובאונס של דברה סו קרטור. לאחר 11 שנה בכלא, ועם הפיתוח של ממצאי הדני"א, הסכימה התביעה, מתוך ביטחון, לבדיקת דני"א מהזירה והשוואתו לדני"א של ויליאמסון. השוואה שכשלה והביאה לזיכוי המיידני של רון ויליאמסון ולהרשעתו של הרוצח והאנס הנכונים.

התביעה לא התנגדה לבדיקה הפורנזית בגלל ביטחונה העצום שרון ויליאמסון הוא הרוצח שכן הוא הודה וידע פרטים מוכמנים. הודאתו הביאה להרשעתו מול חבר מושבעים, שלא פקפק כלל בהרשעתו. זה מקרה ברור של הודאת שווא, שבה, כמובן, גוברים הממצאים הפורנזיים הקונקלוסיביים על ההודאה.

האם ממצא פורנזי קונקלוסיבי הוא רק בעבירות מין? לא ולא, במקרה של שלי דדון ז"ל, הממצא הפורנזי הקונקלוסיבי היה דני"א של חשוד על ציפורן מלאכותית של שלי דדון ז"ל, שנשברה כתוצאה מהמאבק בינה ובין רוצחה.

עכשיו, ברשותך מר גולדשטיין, נעבור למקרה של תאיר ראדה ז"ל ולחשוד שאחר כך הורשע ברציחתה, בהרשעת שווא, רומן זדורוב.

יש ממצא פורנזי קונקלוסיבי בחקירה זו : דנ"א (גרעיני) מחתך החולצה של תאיר ראדה ז"ל.

זה ברור מעבר לכל ספק, שהחתך בחולצה נוצר מסכין הרצח ולכן הדנ"א ששם, בא מהרוצח ו/או מסכין הרצח, שמצביע על בעל הסכין והמשתמש בה.

אז כשעשו התאמה בין דנ"א זה ודנ"א של רומן זדורוב, ברור שציפו השוטרים החוקרים שתהיה התאמה. כאשר לא הייתה התאמה, היו חייבים השוטרים החוקרים לשחרר את רומן זדורוב ולמצוא חשוד שיש לו התאמה לממצא הפורנזי קונקלוסיבי.

ממצא פורנזי קונקלוסיבי אינו מתבטל בהבל פה. בעיקרון, ממצא שכזה אינו מתבטל כלל, אלא, במקרים חריגים ביותר בהם מתגלה שהממצא הפורנזי קונקלוסיבי מצביע על חשוד שבטוח אינו העבריין האמיתי באותו המקרה. רק באותם מקרים חריגים, שבהם חקירה מקיפה וזיהויו של תורם הממצא פוטרים אותו מכול קשר לעבירה – רק אז אפשר לבטל את המשמעות הקונקלוסיבית של אותו הממצא.

אבל מה עשו השוטרים החוקרים, הם ביטלו בהבל פה את הקונקלוסיביות של ממצא פורנזי זה ועברו לבדיקות הפורנזיות הבאות – וזאת שגיאה גסה. ביקורת פנימית ראויה צריכה להעיר ולהאיר נושא שכזה. חשוד שאינו תואם לממצא פורנזי קונקלוסיבי, אינו חשוד יותר. רק אם יתברר בעתיד שהממצא הפורנזי אינו קונקלוסיבי - בזיהוי ודאי של התורם שלו, יהיה ניתן לחזור לאותו חשוד ולבחון ממצאים אחרים. ברגע, שחשוד לא תואם לממצא פורנזי קונקלוסיבי – הוא אינו חשוד יותר!

בבקשה הציבורית מהיועץ המשפטי לממשלה ליזום משפט חוזר לרומן זדורוב, אני מראה שקיימים, לפי עדותו של רפ"ק (בתוארו אז) יורם אזולאי, ממצא או ממצאים פורנזיים (דנ"א) המשמשים את השוטרים לשחרורם של חשודים, כאמור, עדותו היא כך: **"כן, בדקנו זאת גם מחקר תקשורת מלמד כי הם היו במכונה וגם בדיקות ד.נ.א שללו".** אין בידי כל מידע לגבי בדיקות דנ"א אלו, מלבד, הידיעה הברורה שרומן זדורוב לא תרם אותם ו/או תאם אליהם. אז למה רומן זדורוב לא שוחרר כמו אותם החשודים!?

עכשיו עשו השוטרים החוקרים התאמה לעוד ממצאי דנ"א בזירה, יש כתמי דם שנמצאו בשירותי הבנים וישנן שלוש שערות שדנ"א מיטוכונדריאלי שלהם הופק. ממצאים אלה, שאינם קונקלוסיביים, נבדקו בהתאמה לדנ"א של רומן זדורוב ונשללה התאמה שכזו.

גם ממצאים אלה, למרות שאינם קונקלוסיביים, היתה ציפייה של השוטרים החוקרים שרומן זדורוב יתאים אליהם. אולם כשלא התאים, במקום לפקפק באשמתו ובחשדות נגדו, המשיכו החוקרים בעיוות המחשבתי שלהם ובנעילה המחשבתית - שרומן זדורוב הוא הרוצח.

אבל זה לא נגמר כאן. השוטרים החוקרים המשיכו לבדוק התאמות של רומן זדורוב לממצאי טביעות האצבעות שהיו בזירה. החוקרים היו בטוחים שבאמצעות טביעות האצבעות שיש לרומן זדורוב בזירה, הם יראו ויוכיחו את הימצאותו בזירת הרצח. "בטוח שיש לרומן זדורוב טביעות אצבעות בזירה ובטוח שהתאמה שכזו תתגלה" - ככה, בטוח הם חשבו.

אז הם ביצעו השוואה: לטביעה הראשונה, לטביעה השנייה וכך הלאה.

מאחר ואף עד לא העיד על טביעות האצבעות, למעט ההסכמה שבין הצדדים שטביעות האצבעות של רומן זדורוב לא נמצאו, אזי, אני לא יודע כמה השוואות שכאלה בוצעו ואני גם לא יודע אם קיימות בטביעות האצבעות ממצא קונקלוסיבי, דהיינו, טביעות אצבעות בדם. אבל, לפחות על כחמישים טביעות אצבעות אנחנו יודעים. ולכן מדובר במספר מהותי של בדיקות השוואה שנעשו.

"אם יש לבנות שבאו להשתין בזירה טביעות אצבעות, בטוח שיהיה גם לרומן זדורוב טביעות אצבעות בזירה" - ככה, היו השוטרים החוקרים במשטרה בטוחים.

וכשלא נמצאה התאמה לטביעות האצבעות קרסה תיאוריה זו. אבל במקום לשחרר את רומן זדורוב ולחפש חשוד או חשודים להם זיהוי פורנזי בזירה - המשיכו השוטרים החוקרים באותה התנהגות וחשיבה אוויליים, ש"אנחנו נמצא קישור של רומן זדורוב לזירה כי הוא הרוצח".

אז עכשיו, עשו השוטרים החוקרים בדיקה לבית הסכין.

ברור לך מר גולדשטיין, שהשוטרים החוקרים בטוחים היו שהם ימצאו עקבות של דמה של תאיר ראדה ז"ל בבית הסכין. "הרי דם רב נטף מהחתך בגרון על להב הסכין ובית הסכין, אפילו, אם ניקה אותם החשוד הרי שהחומרים שאנו משתמשים בהם יגלו את דמה של תאיר ראדה ז"ל ואנחנו נוכל להרשיע את הרוצח, רומן זדורוב".

ומה קרה? לא התגלה דם של תאיר ראדה ז"ל על בית הסכין.

במסגרת ממצאים פורנזיים, ישנם ממצאים שאינם קונקלוסיביים, אבל הם ממצאים קונקלוסיביים לגבי חשוד מסוים. דהיינו, מציאת דמה של תאיר ראדה ז"ל בבית הסכין, היא ממצא פורנזי קונקלוסיבי לגבי החשוד, רומן זדורוב, שכן, איך הגיע דמה של הנרצחת לבית הסכין שלו?! מכאן, שאם היה נמצא דמה של תאיר ראדה ז"ל בבית הסכין היה זה ממצא קונקלוסיבי מבחינתו של רומן זדורוב. אז מה עשו השוטרים החוקרים? ביטלו בהבל פה את החשיבות של הבדיקה הזאת ועברו לבדיקה הבאה. במקום לפתוח את הראש, ולפקפק בחשדות ובהודאתו של רומן זדורוב, החליטו השוטרים החוקרים, בחוסר שכל, להמשיך לחקור ממצאים שבהם עשוי להימצא דמה של תאיר ראדה ז"ל בכליו או בלבושו או בחפצים הקשורים עם רומן זדורוב.

"כי רומן זדורוב הוא הרוצח של תאיר ראדה ז"ל ואנחנו נמצא ממצאים מרשיעים", ככה השוטרים החוקרים חושבים והם מבצעים עשרות בדיקות נוספות של כל מיני חפצים שונים ומשונים.

בכולם ההליך הוא:

"בטוח שנמצא דם של תאיר ראדה ז"ל בבדיקה הזאת"

תוצאת הבדיקה – דמה של תאיר ראדה ז"ל לא נמצא.

"ברור, שהבדיקה הזאת לא מוכיחה שום דבר ואינה חשובה. בבדיקה הבאה נוכיח שרומן זדורוב הוא הרוצח של תאיר ראדה ז"ל".

וחוזר חלילה עשרות פעמים. אולם, המחשבה הפשוטה שאין זה רומן זדורוב לא עוברת בראשם של אותם שוטרים חוקרים שמועלים ככה בתפקידם ובחובתם לבחון ולחקור עוד אפשרויות.

החוקרים בדקו: את כלי העבודה של רומן זדורוב, את טבעת הנישואים שלו, את מכונת הכביסה בבית, את חולצתו, את נעליו (מלמטה ולמעלה), את נדן הסכין, את בית הסכין, כפי שכבר ציינתי. עשרות בדיקות שמוכיחות באופן הכי ברור, שרומן זדורוב לא היה בזירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל.

עשרות בדיקות שבהם אם רומן זדורוב היה רוצחה של תאיר ראדה ז"ל – היה נמצא ממצא פורנזי שמראה קשר שלו לזירת הרצח.

אני מבקש להרחיב על הבדיקה של טבעת הנישואין לגילוי דמה של תאיר ראדה ז"ל בתוך הטבעת. לשם כך, הזמינו השוטרים החוקרים צורף שפירק את טבעת הנישואין. הרי ברור, שאם רומן זדורוב היה הרוצח של תאיר ראדה ז"ל, ממצאים של דמה של תאיר ראדה ז"ל יהיו בתוך הטבעת. זה יפה, וזה מראה על חשיבה מעניינת של השוטרים החוקרים לחשוב בכיוון זה. באמת, חשיבה מקורית ויצירתית, אבל, כשלא התגלה ממצא כלשהו, עצרו השוטרים החוקרים את החשיבה הראויה והלוגית - ובמקום להודות לעצמם, שרומן זדורוב אינו הרוצח של תאיר ראדה ז"ל, המשיכו באותו קו מחשבה שגוי, נעול, לא נכון ולא ראוי. אם רומן זדורוב היה הרוצח של תאיר ראדה ז"ל – דמה של תאיר ראדה ז"ל היה מתגלה בטבעת הנישואין, חד משמעית. כשלא התגלה, ברור, חד משמעית, שרומן זדורוב אינו הרוצח של תאיר ראדה ז"ל.

ביקורת פנימית חייבת לדון בטעויות המחשבתיות האלה של השוטרים החוקרים. בעולם, רומן זדורוב לא היה מואשם ברצח של תאיר ראדה ז"ל. גם הכישלון של ההתאמה לממצאים הקונקלוסיביים (הכלליים והספציפיים לחשוד) וגם ההצטברות של עשרות ההתאמות שנכשלו, מצביעים בוודאות שרומן זדורוב אינו הרוצח של תאיר ראדה ז"ל ומראות שכלל לא היה בזירת הרצח. נגעתי כאן, אך ורק בנושא הממצאים הפורנזיים. ישנם עוד עשרות נושאים לבדיקה של הביקורת הפנימית בחקירה גרועה זו. מר גולדשטיין, אני מקווה שלא יהיו לנו הזדמנויות נוספות לדון בנושאים שונים אלו, שכן אתה תסיים את הסאגה הזאת של שינוי הסדר הדיוני ותביא את הערעור הזה לסיומו בקבלת הערעור במלואו. רומן זדורוב לא רצח את תאיר ראדה ז"ל.

אני מקווה שתשים סוף להליכי ערעור זה ויתאפשר לקבל את הערעור במלואו – עת המשיבים כשלו (ואלו מילים עדינות) בקיום הוראות בית המשפט העליון והמצאת טיעוניהם בנוגע לערעור זה.

בכבוד רב,

ליאון (אריק) שנקלר

נ.ב. שקלתי אם לשחק את המשחק של הגשת תגובה זו בשעה מאוחרת או הגשת בקשת ארכה ולראות מה יקרה. לי זה ברור, שלא אצליח להעביר במזכירות תגובה באיחור. בכל מקרה, במעט משארית הכבוד שיש לי כלפיי בית המשפט העליון שלי, החלטתי להימנע ממשחקים שכאלה.